

Delovne komisije za uresničevanje zakona o združenem delu si prizadevajo, da bodo v določenem roku pripravile osnutke analiz na zadolženih področjih

Na predlog občinskega sindikalnega sveta smo dne 30. 5. 1977 na Duplici organizirali razgovor s predstavniki republiškega in občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije in našimi družbenopolitičnimi, samoupravnimi organi in strokovnimi delavci o poteku akcije za uresničevanje zakona o združenem delu. Razgovoru so prisostvovali predsednik medobčinskega sindikalnega sveta, predsedniki Republiškega odbora Sindikata delavcev lesne industrije in gozdarstva, člani skupine strokovno-političnih delavcev in sekretar Občinskega sindikalnega sveta Kamnik.

Stol so zastopali sekretarji osnovnih organizacij ZK, predsedniki OOS po tozdh, predsedniki delavskih svetov, člani koordinacijskega odbora in delovne skupine, vodje tozdov in sektorjev.

skladu z zakonom. Nastale so potrebe za novo organiziranost in razporeditev tozdov v Stolu. Izdelani so rokovniki za uresničevanje začrtovanih planov. Dolžnost postavljenih komisij je, da se določenih rokov resnično držijo.

Tov. Urh je nato pozval predsednike delovnih komisij, naj poročajo o svojem delu. Ugotovljeno je bilo, da so komisije z delom že začele in se soočajo z velikimi problemi.

Postavljene teze za izdelavo programa so v načelih opredelile aktivnosti. Analize družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov še niso pripravljene v celoti, kar je po ugotovitvah delavcev v Stolu rezultat specifičnosti Stolove dejavnosti in iskanja dobrih rešitev organiziranja novih tozdov in delovne skupnosti skupnih služb, katerih organiziranje je za sedanje in prihodnje potrebe neustrezno. Poudarjeno je bilo, da je časa za izvedbo naloga malo in bo potrebna pospešena akcija.

Na področju realizacije samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v tozdh in sporazuma o urejanju medsebojnih pravic, dolžnosti in obveznosti med delavci v tozdh in skupnimi službami je tudi nujno nakazana potreba.

Samoupravni in dohodkovni celoti z opredelitvijo prihodkovnih odnosov je potrebno v procesu planiranja posvetiti več pozornosti, ker je bil do sedaj večkrat neustrezen. Precej razmišljanj in rešitev je na področju interne delitve. Za realizacijo ustreznega sistema se pojavlja vrsta faktorjev. Za nagrajevanje po minulem delu se smatra, da ga je mogoče realizirati le skozi opredelitev kolektivnega učinka.

Poudarjeno je bilo, da se čimpreje izdelata analiza družbeno-ekonomskih in samoupravnih organiziranosti. Delavci se morajo sproti obveščati o poteku dela.

Začrtana akcija ni sprejeta kampanjsko, pač pa kot kontinuiran proces krepitev združenega dela.

Za ponovno ocenitev dela komisij, posebno pa za izdelan osnutek o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in osebnih dohodkov, je določen sestanek, ki bo do 20. julija 1977. Sklicatelj je sindikalna konferenca v Stolu.

A. Jeglič

Dogovorili smo se, da obravnavamo naslednje:

— Program uresničevanja zakona o združenem delu v naši DO.

— Problematiko samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v tozdh in sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti med delavci delovne skupnosti in delavci v tozdh.

— Problematiko nagrajevanja po delu.

— Gospodarski položaj in sprejema-

nje temeljnih planov in sporazumov družbenih dejavnosti.

Po pozdravnem govoru smo si prisotni zaželeli, da naj bo razgovor sproščen in konkreten.

Predsednik koordinacijskega odbora za izvajanje zakona o združenem delu tov. Urh Ivan je seznanil udeležence sestanka z delom odbora. Obrazložil je, da program še ni v celoti izdelan. V javnih razpravah so se pa že obravnavala izhodišča za samoupravno organiziranost v

Razprave na konferenci vodij delegacij in zborih TOZD o predlogih samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1976—1980

Za tem, ko so občinske SIS na območju regije in republike dale v obravnavo in sprejem združenemu delu predloge samoupravnih sporazumov v temeljih plana za obdobje 1976—1980, so delegati občinskih SIS sprejeli v skupščinah Slovenije besedila (spremenjena in dopolnjena s številnimi amandmaji) samoupravnega sporazuma v skupnih nalogah pri uresničevanju temeljev planov SIS v SR Sloveniji v letih 1976—1980. Za to v predvidenem roku ni bilo mogoče celotnega postopka izpeljati in je bil rok podaljšan do 31. VII. 1977, ko so bile javne razprave končane.

Te samoupravne sporazume z vsemi prilogami je odbor za koordinacijo pri SZDL občine Kamnik pripravil za razpravo pregled planiranih sredstev SIS po tabeli I in II v prilogi Kamniškega občana št. 5 v mesecu maju 1977 in je predložen skupščinam občinskih SIS v sprejem, potem ko bodo delavci v TOZD in KS ter drugi delovni ljudje sprejeli samoupravni sporazum o temeljih planov občinskih SIS.

Po tabeli I je predlagana rast sredstev SIS družbene dejavnosti za leta od 1976—1980 8,1 odstotka, t.j. planirana letna rast sredstev skupne porabe, kar je 2,0 odstotka nad možno planirano rastjo.

Tabela II pa je usklajevalna za občino Kamnik in je njihova rast 6 odstotkov za obdobje 1976—1980. Zato lahko predlagamo programe SIS in odločamo le na ravni skupne porabe 6 odstotkov predlagane tabele II, ker je planirana rast skupne porabe računana na osnovi dosedanje skupne prispevne stopnje. Na osnovi teh stališč se vidi, da se je usklajevalo in stopnje letne rasti tudi zmanjšalo pri naslednjih SIS.

Pri otroškem varstvu se stopnja rasti sredstev zmanjša od 5,2 odstotka na 4,0 odstotka, s tem da se dopolnilni program skupnosti zmanjša od 11.619 tisoč din na 8.237 tisoč din v obdobju 1976—1980.

Pri občinski izobraževalni skupnosti se letna stopnja rasti sredstev zmanjša od predlaganih 10,5 odstotka na 6,4 odstotka, s tem da se zmanjšajo sredstva solidarnosti s 17.352 tisoč din na 12.362 tisoč din in da se dopolnilni program zmanjša od 65.173 tisoč din na 44.239 tisoč din. Za izgradnjo srednješolskega centra v Kamniku pa bi bilo potrebno pridobiti poleg planiranih 0,8 odstotka sredstev od bruto osebnih dohodkov tudi del sredstev, ki jih sicer združujemo za skupnost usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji, tako kot prikazuje tabela II. Do teh sredstev bi bili v občini Kamnik upravičeni, saj bo center usmerjenega izobraževanja, za katerega zbiramo samopríspevek, tudi del celotnega izobraževalnega sistema v SR Sloveniji. V tabeli za uskladitev je letna rast padla pri kulturi ob predlaganih 19,2 odstotka na 10,5 odstotka, pri telesni kulturi pa od predlaganih 10,7 odstotka na 8,7 odstotka. SZDL podpira združevanje sredstev za kulturo na ravni SRS, kar ima skupni pomen za vso Slovenijo, druga sredstva pa bi morali zadrževati na ravni občine za izvajanje nalog kulturne skupnosti v občinah.

Pri skupnosti socialnega skrbstva se je letna rast sredstev zmanjšala z 12,8 odstotka na 12,0 odstotka zaradi delnega

zmanjšanja dopolnilnega programa.

Sredstva zdravstvene skupnosti so se povečala s 5,2 odstotka na 5,8 odstotka, to je v višini predvidene letne rasti bruto osebnih dohodkov, to pa zaradi tega, ker izkazujemo vsako leto primanjkljaj sredstev na tem področju.

Letne rasti sredstev skupnosti za zaposlovanje in raziskovalne skupnosti pa so nespremenjene.

Delegati v združenem delu gospodarske organizacije STOL smo se na seji konference delegacij v razpravi pomenili v izhodiščih uskladitve zgoraj predlaganih prispevnih stopenj za enotni in skupni program besedila občinskega sporazuma ter s predlogom republiškega sporazuma je treba šteti za sestavni del celotnega gradiva oziroma predloge za obravnavanje in sprejem na zborih v TOZD in DSSS.

Po drugi strani je v dosti primerih tudi dohodek ogrožen zaradi pogostih primerov, da tozdi izplačujejo več, kot je predvideno s samoupravnimi sporazumi. V dosti primerih so ti prispevki večji kot je dovoljeno z družbenimi dogovori.

Delavci na zborih so v razpravi govorili o delu in poslovnem poročilu za leto 1976 telesne kulturne skupnosti, kjer ni nikjer razvidno, kako so bila porabljena sredstva, ki so bila financirana za leto 1976. Gre torej za večjo množičnost. Ustvariti moramo pogoje, v katerih bodo lahko vsi delovni ljudje v TOZD in kra-

jevnih skupnostih uresničevali svoje terlesnokulturne potrebe ter interese.

Na razpravi je bilo govora o različni obliki zobozdravstva. Zavarovanci nenehno negodujejo zaradi neuspešnega uveljavljanja zobozdravstvenega varstva. Uspeh zobozdravstvenih timov bi se po določenem obdobju odrazil v krajši čakalni dobi in boljših zobozdravstvenih storitvah, seveda če se bodo zavarovanci odločili in zagotovili vire financiranja. Dodatne oblike zdravstvenega varstva se bodo uveljavljale le ob večji sposobnosti in dodatnem interesu TOZD in KS.

V prihodnje bodo morale občinske zdravstvene skupnosti zbrati toliko sredstev, da bodo pokrivala iz svojih dohodkov potrebe za osnovno zdravstveno varstvo. Kurativna dejavnost naj se še naprej po željah delavcev izvaja v obstoječih obratnih ambulanzah. Nesporen plačnik kurativne dejavnosti je zdravstvena skupnost. Finančna sredstva pa se v zdravstveni skupnosti zbirajo neposredno iz OD delavcev.

Preventivna dejavnost se mora izvajati po določenih obstoječih pogodb. S tem v zvezi mora biti tem sodelavcem pri sistematskih invalidskih pregledih posvečena večja zdravniška pozornost v okviru obratne ambulante ali zdravstvene skupnosti.

S tem kratkim povzetkom gradiva o prispevnih stopnjah, ki smo ga obravnavali na seji konference in zborih TOZD, želimo seznaniti vse sodelavce gospodarske organizacije, ki imajo nalogo, da se v vseh izhodiščih v razpravi javno izrekajo o predlogih samoupravnih sporazumov v temeljih planov SIS za obdobje 1976—1980.

F. Lužovec

Na seji vodij delegacij Samoupravnih interesnih skupnosti v mali dvorani Kulturnega doma na Duplcl, dne 6. 6. 1977

Odkritje spominske plošče predsedniku Titu na Beštrovi hiši

S slovesnosti so predsedniku Titu poslali brzojavko z iskrenimi željami ob njegovem 85. rojstnem dnevu, da bi ostal še dolgo časa zdrav in nas še dolgo vodil na čelu naše države in Zveze komunistov.

Brzojavko je udeležencem slovesnosti prebral Iztok Povše, predsednik občinske konference ZSMS.

Skrbno izbran kulturni program so izpolnili pevci pevskega društva Solidarnost iz Kamnika pod vodstvom Viktorja Mihelčiča, kamniška godba na pihala in kamniški gimnazijci kot recitatorji, ki so z izredno uspešno zborna recitacijo uspeli v prisotnih vzbuditi neuničljivo željo mladim v vojni po svobodi.

Vsem kamniškim občanom je v ponos, da je predsednik Tito že pred 65. leti živel v naši občini in jo vsa leta pozneje rad obiskoval.

C. Slavec

Popoldne, 24. maja letos se je zbrala velika množica ljudi v bližini tovarne Titan na Perovem. Zbrali so se starejši kamniški občani in številni učenci domačih gimnazij in dijaki mnogih mest v Jugoslaviji. S kamniškimi mladinci so se združili dijaki vseh tistih krajev, kjer je delal in živel naš predsednik Tito.

Slovesnosti ob praznovanju letošnjih Titovih jubilejev in 40-letnici ustanovitve KPS na Kamniškem so se udeležili številni gostje, med njimi tudi Venčeslav Vrbec, član CK ZK Slovenije, Pavle Gantar, republiški sekretar za delo in Marjan Jelen, sekretar medobčinskega sveta ZK Slovenije za Ljubljano.

Na slovesnosti je govoril Tone Fišer, sekretar komiteja občinske konference ZK Slovenije v Kamniku. Orisal je življenjsko pot tovariša Tita, ki je delal tudi v tovarni Titan kot kovinarski delavec in s kamniškimi tovariši okušal izkoriščanje kapitalistov. Tovariš Tito je bil poznan med sodelavci kot dober in iskren tovariš, dober pevec in odličen športnik. Zato si je v času bivanja v Titanu pridobil veliko prijateljev. Najpomembnejša pa je bila seveda njegova napredna misel, ki jo je gojil od najranjših let.

Tovariš Fišer je orisal Ttkovo pot od delavca v Kamniku do prevzema vodstva jugoslovanskih komunistov. Poudaril je, kolikšen razvoj je doživela naša država prav pod Titovim vodstvom. Najprej si je morala izboriti neodvisnost, po letu 1945 si je na ruševinah nazadnjaških odnosov pričela postavljati pravično ureditev, uvedla je socialistično samoupravljanje in sodoben družbenoekonomski sistem, ki je vzgled vsemu svetu. Jugoslavija je iz nerazvite, zaostale države v zelo kratkem času postala močna in gospodarsko razvita.

Spominsko ploščo so prevzeli v čuvanje delavci tovarne Titan. Njihov predsednik DS je obljubil, da jim bo kot draga svetinja vedno v ponos.

IZLET NA GORIŠKO

Za člane naše delovne organizacije, ki so bili v pretekli mandatni dobi člani samoupravnih organov, je bil 4. 6. 1977 organiziran izlet na Goriško.

Za izlet se je prijavilo 76 delavcev, udeležencev pa je bilo le 56. Petnajst prijavljenih se izleta ni udeležilo brez kakršnekoli objave ali obrazložitve izostanka.

Udeleženci so si ogledali novo tovarno ivernih plošč, tovarno ploskovnega pohištva in tovarno vzmetnic jogi v novogoriškem MEBLU. Strokovni del programa je bil zaključen z ogledom Meblovega razstavnoprodajnega salona.

Vožnjo so nadaljevali po slikovitih Goriških brdih, kjer so se v Zadružni kleti v Dobrovem seznanili s tehnologijo predelave grozdja in so poskusili njihova vina.

Vračali so se po Soški dolini do Mosta na Soči, čez Cerkno in skozi Poljansko dolino.

A. Švigelj

27. JULIJ, OBČINSKI PRAZNIK KAMNIKA IN KRAJEVNI PRAZNIK DUPLICE

27. julij 1941 je za kamniško področje zgodovinski dan. Ta dan je v krajih sedanjih občin Domžal in Kamnika vzplamtel upor proti brezobzirnemu okupatorju, ki ni prenehal vse do popolne zmage naše narodnoosvobodilne vojne. Pod vodstvom KPS so bile na ta dan prve partizanske akcije.

27. julija 1941 so bile izredne akcije rušenja komunikacij na Črničcu, Dobravi pri Trzinu, Duplici, Perovem in Radomljah. Iz udeležencev teh so bile formirane tudi prve partizanske čete, ki so se bojevale kot sestavni del Cankarjevega bataljona. 27. julija 1941 sta pri akciji padli tudi prvi žrtvi upora na Kamniškem.

Krajevni praznik Duplica je posvečen akciji požiga mostu čez Kamniško Bistrico in odhoda šestih Dupličanov v partizane 27. julija 1941.

Po spominu, ki ga je opisal narodni heroj Mirko JERMAN v VII. Kamniškem zborniku, so odšli v partizane iz Duplice: Vinko DOBAJ, Berto KORDIČ, Albin VEN-GUST, Stanko GRILANC, Stanko TREBEC in Stane ŽEROVNIK. Bili so zaposleni v tovarni Remec-Co Duplica, iz katere je nastalo naše podjetje. 27. julija 1941 sta odšla v partizane še delavca tovarne Remec-Co Duplica Pavel ULČAR iz Homca in Jože PIRŠ iz Radomelj, ki se je vključil v Radomljsko četo.

Od Kamnika pa do Preserij je 27. julija 1941 odšlo v partizane petintrideset mož in fantov, od teh osem delavcev iz naše delovne organizacije ter je zato 27. julij pomemben zgodovinski dan za našo organizacijo združenega dela.

SZDL Duplica je za letos skupno z družbenimi organizacijami pripravila praznovanje v okviru počastitve:

— 40. obletnice uslanovnega kongresa KPS

— 85. obletnice rojstva maršala TITA ter

— 40. obletnice prihoda Josipa Broza Tita na čelo komunistične partije Jugoslavije.

Praznovanje poteka že od 18. junija, končalo pa se bo 24. julija, ko bi se vključili v osrednjo občinsko praznovanje.

Po sklepu organizacijskega odbora za proslavo krajevnega praznika pri SZDL Duplica bo praznovanje potekalo takole:

SOBOTA, 18. 6. 1977 — pionirski nogometni turnir za prehodni pokal Vinka Dobaja.

SOBOTA, 25. 6. 1977 — mladinski nogometni turnir za pokal Vinka Dobaja.

SOBOTA, 2. 7. 1977 — članski turnir v balinanju.

PONEDELJEK, 4. 7. 1977 — mladinski turnir v košarki in mladinski turnir v namiznem tenisu.

SOBOTA, 9. 7. 1977 — članska turnirja v nogometu in balinanju.

NEDELJA, 10. 7. 1977 — šahovska simultanka na 30 deskah.

SOBOTA, 16. 7. 1977 — članski turnir v balinanju.

NEDELJA, 17. 7. 1977 — šahovski turnir ter nogometna tekma ženskih ekip in nogometna tekma veteranov.

Vsa tekmovanja bodo na Duplici.

Na tekmovanjih bodo sodelovale ekipe:

— v nogometu: NK Dob, NK Domžale, NK Komenda, NK Mengeš, NK Partizan Lukovica, NK Virtus in NK Volčji potok;

— v balinanju: BK Brest iz Cerknice, BK Domžale, BK Donit Kamnik, BK Indu-

plati Jarše BK Javor Pivka, BK KI Kamnik, BK Meblo iz Nove Gorice, BK Plastor Ljubljana, BK Šmarca, BK Svilanit Kamnik, BK Titan Kamnik in BK Virtus Duplica;

— v namiznem tenisu: NTK Kamnik, NTK Komenda, NTK Radolje, NTK Virtus Duplica;

— v šahu: ŠK Domžale, ŠK Elan — eB-Begunje, ŠK Solidarnost Kamnik, ŠK Virtus Duplica;

— v košarki: KK Komenda, KK Moravče, KK Radomlje in KK Virtus Duplica.

Po končanih športnih tekmovanjih bodo proslave:

ČETRTEK, 21. 7. 1977 — proslava ob dnevu vstaje s slovesnim govorom, recitacijami in nastopom pevskega zbora. Proslava bo v kulturnem domu na Duplici.

PETEK, 22. 7. 1977 — sta ZSMS in ZB terena pripravila pohod po partizanskih poteh v bližnji okolici z ogledom spomenikov padlih. Obiskali bodo spomenika pri TITAN Kamnik, v Rudniku in v Homcu.

SOBOTA, 23. 7. 1977 — in NEDELJA, 24. 7. 1977 — bo proslava po programu, ki ga bo izvedlo PGD Duplica.

PGD Duplica bo 24. 7. 1977 na svojem domu odkrila spominsko ploščo padlim borcem, predvojnim članom PGD Duplica.

Člane kolektiva vabimo, da se vključijo v proslavo krajevnega praznika in proslavo občinskega praznika Kamnik. O osrednji proslavi občinskega praznika nas bodo družbene organizacije še seznanile. Pričakujemo, da bodo za občinski praznik podeljene zaslužnim občanom tudi letos plakete občine Kamnik. Upamo, da bo občinska plaketa Kamnika podeljena tudi kateremu občanu, zaposlenemu v naši delovni skupnosti.

M. Kotnik

ŠPORTNO DRUŠTVO
»VIRTUS« DUPLICA

OBJAVLJA

delovno mesto gospodarja
društva

Zaposlitev je priložnostna. Interesenti naj se javijo pri sekretarju društva tov. Volčanšku. Nastop službe 1. VIII. 1977. Pri izbiri imajo prednost kandidati, ki stanujejo v bližini športnega parka.

Izvoz v prvih petih mesecih 1977

Naš devizni izvoz je v prvih nekaj mesecih kazal močno preseganje planiranih vrednosti in bi nepoučenemu utegnil pomeniti, da smo se pri načrtovanju prodaj na zunanja tržišča pošteno ušтели (planirani izvoz do konca aprila s popravkom za avgust in december: 1.360.000 dolarjev, dejanski izvoz do konca aprila: 1.676.081 dolarjev). Čeprav je bil izvoz v maju občutno manjši od načrtovanega (272.813 dolarjev : 340.000 dolarjev), je bil plan izvoza še vedno presežen za približno 13 %.

Za pravilno tolmačenje teh rezultatov oziroma protislovnosti teh rezultatov, je potrebno imeti pred očmi, da so in bodo proizvodne kapacitete PE stolarne do pričetka kolektivnega dopusta večje, kot bi sicer bile in to zato, da se z njimi nadomesti izpad tistih izdelovalnih kapacitet, ko zaradi rekonstrukcije obrat stolarne ne bo v pogonu. Večje, oziroma dodatne proizvodne kapacitete stolarne in tiste, ki so bile ustvarjene na račun prostih sobot, pa seveda pomenijo, da je bilo za izvoz izdelanega in prodanega več blaga, kot bi ga bilo sicer, hkrati pa to tudi pomeni, da bo v tistem času, ko bo stolarna v obnavljanju in ne bo proizvajala blaga, izvozni rezultat toliko slabši od načrtovanega, kolikor je sedaj boljši.

Omeniti kaže še eno značilnost letošnjega izvoza in ta je, da nimamo opraviti le z deviznimi, temveč tudi z dinarskimi prodajami na tuja tržišča. Pojavila so se pri prevzemu naročil za opremo raznih objektov v Lagosu v Nigeriji ter v najbolj črnem delu Afrike, v neuvrščnem Gabonu. Izvoz je bil opravljen preko beograjskega podjetja Energoprojekt, ki je znal iskoristiti gospodarsko-politični položaj v tem delu Afrike ter prevzel v svoje roke izgradnjo in opremo vrste javnih kompleksov, pa se je s tem uvrstil med pomembne činitelje pri preobrazbi Nigerije in Gabona v sodobni državi.

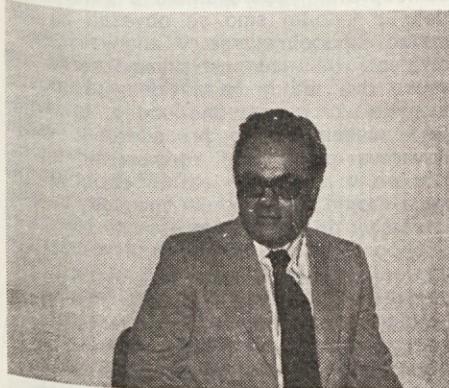
A. Koritnik

Stol — INTERIJER Sarajevo

Stol interier Sarajevo je novi punkt Stolove prodajno-komercijalne mreže. Iako još u fazi potpunog razvoja, samo sa poslovnim prostorom, figurira na tržištu kao punopravni član Stolove tržne ekspanzije.

Početak 1974 smatramo kao početak direktnog dodira Stola na tržištu BiH i Crne Gore, i to putem predstavnika na terenu. Sistem »direktnog kontakta« putem predstavnika fabrike bio je u tome, da se kupac upozna sa mogućnostima i kapacitetima Stolove proizvodnje. Kako

Aleksandar Rakić

se je vrlo brzo pokazalo, da jedan čovjek nije u stanju vršiti permanentnu obradu tržišta, to je sve više sazrevala misao o primarnom otvaranju poslovnog prostora, kao fundamenta na čijoj će se osnovi razvijati daljnja tržna poslovna politika na terenu.

Time bi bila učinjena prva faza iz koje bi po završetku građevinskih radova, došlo do otvaranja salona, a time i do ostvarenja cilja da fabrika putem svoje direktne prodajne mreže dođe do potrošača.

U mjesecu aprilu 1977 uselili smo se i započeli sa radom u poslovnim prostorijama, a da bi sa grupom novoprimitelnih članova kolektiva započeli jedno novo poglavlje u obradi tržišta.

Ova grupa treba da obavi do otvaranja salona sve predradnje, kako bi otvaranjem salona premostili sve početne predradnje i probleme, i nesmetano startali sa plasmanom široke potrošnje.

Tržište našeg interijera je veoma interesantno i obrađeno je od niza srodnih proizvođača, tako da je konkurencija na tržištu veoma zaoštrena. U toj oštroj konkurenciji Stol ima svoje određeno mjesto, koje može zadržati samo velikim zalaganjem svih onih koji su zaduženi, kako na komercijalnom tako i na proizvodnim zadacima vezanim za ovo tržište. Jedan sinhronizovan i timski rad su neophodan faktor koji mora biti objedinjen kako bi obrada tržišta i isporuke bile na nivou kvaliteta proizvoda Stola.

Otvaranje salona se predviđa koncem godine, što će sigurno za Sarajevo kao republički centar biti od osobite važnosti. Izgradnja velikih naselja »stanova solidarnosti« nesumljivo će imati veliki odraz na plasman naših programa široke potrošnje. S tim u vezi iskrsava sve više i više problem hitne nabavke skladišnog prostora. Ukoliko riješimo ovaj problem, mišljenja smo da će Stol naći svoje pravo mjesto na tržištu, jer samo pronaći is-

poruka uz već postojeći kvalitet i dizajn, obezbjeđuje dobar plasman roba na tržištu.

Što se tiče veleprodaje, Stol gaji duboku tradiciju održavanja dobrih veza sa vodećim projektnim organizacijama i projektantima, te politika vezivanja na određena regionalna trgovačka preduzeća kao poslovnog partnera kod kojeg Stol ima jednu vrstu ekskluziviteta, pokazala se kao pravilna, jer smo time dobili partnera koji na bazi zajedničke saradnje i obostrane koristi, pospješuje plasman naših proizvoda. Osobnost ovog dijela tržišta je i u tome što je niz mlađih arhitekata stekao već svoju afirmaciju, te vrlo često dolazi do specijalnih zahtjeva u izradi opreme, što naravno remeti serijsku proizvodnju fabrike. Time i pored svih nastojanja da to svedemo na što manju mjeru, remetimo ritam proizvodnje, ali da bi zadržali tržne pozicije moramo činiti i navedene ustupke.

Sve ovo pokazuje da se pred interijerom Sarajevo nalaze veoma ozbiljni i krupni zadaci, što će pred radne ljude kao u Interijeru tako i u fabrici nesumljivo značiti veliki ispit, a koji vjerujemo da će oni uz svesrdno zalaganje uspješno riješiti.

A. Rakić

»Dovoli, da ti pomagam. Ti pa res prevec garaš!«

»Ne toliko, kot je videti. Med malico smo z našo skupino igrali nogomet, pa smo še sedaj vsi 'zašvicani'!«

* * *

UČITELJ

V nekem razredu so učenci zganjali pravi direndaj. Skakali so po klopeh, se obdelovali s torbami in vpili na ves glas. Nadzornik, ki je pravkar prišel v šolo, je zelo jezen stopil v razred, zgrabil največjega za ovratnik in ga odvedel na hodnik:

»Vsaj ti imej pamet, ki si malo starejši. Da se mi ne premakneš z mesta. Stoj v kotu!«

Vrnil se je v razred. Na veliko začudenje je ugotovil, da učenci razred že pospravljajo. Vprašal jih je: »Kje imate pa učitelja? Ste večkrat sami?«

Nekaj časa je bilo tiho, potem pa se je oglašil nekdo iz zadnje klopi: »Preje ste ga postavili v kot!«

Čehi v Stolu

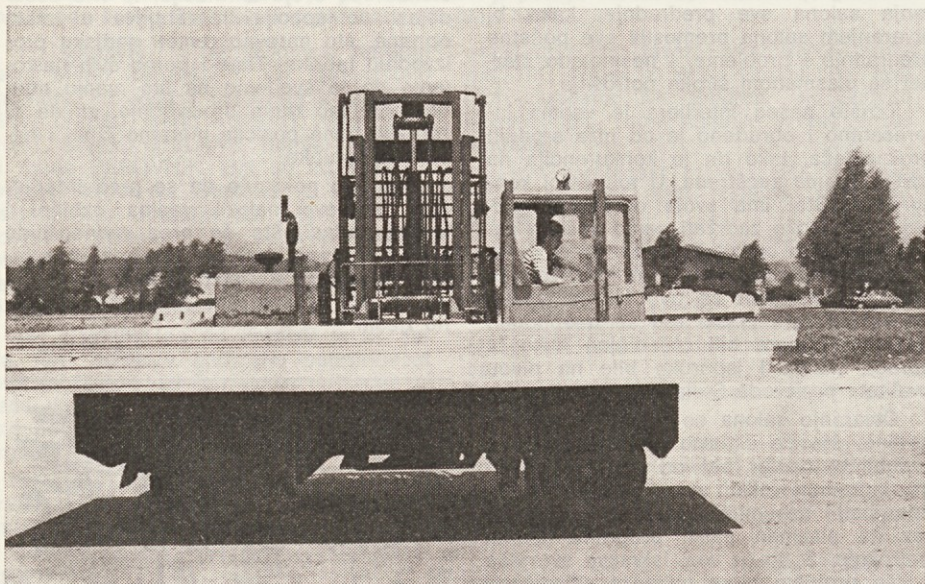
Delavci Češkega lesnega podjetja Martin so dne 15. 6. 1977 na poti na Jadran obiskali poleg nekaterih drugih jugoslovenskih podjetij našo delovno organizacijo in si poleg tovarn ploskovnega in sedežnega pohištva ogledali tudi trgovino Interier na Duplici. Ob tej priliki so se seznanili s predstavniki Stola o naših delovnih zahtevah in vrnili obisk Stolovcev, ki so pred leti obiskali Češko.

Izobraževanje o varstvu pri delu in proizvodnja

Vse pogosteje se srečujemo z besedo varno delo. Več seveda okoli tega pišemo, se pogovarjamo, prihajamo do pomembnih ugotovitev in kujemo navodila, predpise, določila, zakone. Zakone, katerih pomembnosti se v praksi vse premalo zavedamo in jih tako vse prepočasni vnašamo v življenje.

Kmalu bo tri leta, odkar smo sprejeli nov zakon o varstvu pri delu, leto dni, ko smo se zakonsko opredelili za združevanje dela in ne nazadnje zakon o medsebojnih razmerjih. Vse to so pomembni mejniki, ki označujejo oranje nove brazde na področju varnostne kulture.

Bežen opazovalec vidi v transportu iverk z vilicarjem le strojni prenos velikih bremen, ki jih mehanično opravljata človek in stroj. Vendar temu ni tako. Velike gladke in upogljive iverne plošče, ki so daljše in širše, kot delovna plošča bočnega vilicarja, lahko transportirajo le najboljši vilicaristi, ki imajo smisel za delo s strojem, predvsem pa trezni občutek za varnost.

Strokovnjaki menijo, da se pripeti okrog 70% nesreč pri delu direktno ali indirektno zaradi slabe poučenosti o poklicnih nevarnostih ter škodljivostih in zaradi pomanjkljive strokovne poučenosti. Kaj nam torej pomeni več poučevanja, več varnostne vzgoje?

Žal imamo v proizvodnji vse premalo kadra, ki se je pri takšnem ali drugačnem poklicnem izobraževanju srečal s predmetom varstva pri delu. Ob tem se moramo pač zavedati, da je teoretična vzgoja temeljni pogoj za vzgojo in varno ponašanje na delovnem mestu in da je pot do varnejšega dela pridobljena skozi bridke izkušnje precej dražja in se prevečkrat konča s težko invalidnostjo.

Od tu tudi poudarek na vzgoji in izobraževanju v novem zakonu o varstvu pri delu, kjer pravi: »da sta sestavni del splošnega in poklicnega izobraževanja na šolah vseh vrst in stopenj uvajanje v delo in strokovno usposabljanje delavcev v OZD. Seznanjanje z varnostnimi ukrepi in normativi morajo delavci vključiti v organizacijo in vodenje delovnega procesa.«

Za razliko od vseh do sedaj sprejetih zakonov, zadnji pogojuje učinkovitejšo izobraževanje in vzgojo, ki naj bi se začela v družini in nadaljevala v osnovni, poklicni, srednji in svoje izbitno spoznanje dosegla v višji oziroma visoki šoli.

Tako daljnosežen pogled pa govori v prid veliki skrbnosti za človeka v proizvodnji že pri samem projektiranju delovnih prostorov, delovnih priprav in naprav ter ostalih delovnih pomagal ter ne nazadnje smotrno uporabo le-teh pri uporabi ravnih — neposrednih proizvajalcih.

Tako smo se za izobraževanje, na podlagi zakona, opredelili tudi v Stolu s samoupravnim sporazumom o varstvu pri delu, s katerim smo se obvezali za nenehno izpopolnjevanje v znanju iz varstva pri delu ter preizkusu znanja na vsake dve leti in to za delovna mesta, kjer delavci neposredno vodijo, upravljajo ali nadzirajo delo, pri katerih je večja nevarnost poškodb ali zdravstvenih okvar. Ker pa v letošnjem letu to obdobje mineva, bomo v naslednjih mesecih znanje iz varstva pri delu zopet obnovili ter hkrati obogatili z novimi spoznanji in pozneje preverili znanje. V zvezi s tem bomo organizirali vrsto seminarjev, na katerih bo poudarek na produktivnosti, zdravju in varnem delu, kot nedeljivi povezanosti v proizvodnji združenega dela.

Če se bomo omenjenega izobraževanja in vzgoje zopet lotili z vso resnostjo, bomo v prihodnje beležili spet manjše število poškodb in obolenj, kajti takšno trkanje na zavest nas bo krepilo v samoupravljalni funkciji, predvsem pa zmanjšalo gmotno, materialno in moralno škodo, ki se v samoupravni socialistični skupnosti odraža zelo negativno. Tako bomo tudi dokazali, da za samoupravni socialistični sistem, ki ga gradimo, predstavlja človek resnično največje bogastvo.

B. Demšar

Veliko delovnih mest v tovarni je v primerjavi z drugimi manj opaznih. Vendar ni delo na teh nič manj pomembno in ima enak doprinos v proizvodnem procesu. Na takem delovnem mestu dela že veliko let tudi Pesiotnik Anica. V skladišču doma proizvedenega bukovega in topolovega furnirja za furnirske polizdelke sedežnega pohištva pripravlja ustrezen material, ki naj na stiskalnicah ustreza po kvaliteti in količini.

C. Sivec

Kaj je specialna vojna?

V eni izmed prejšnjih številčk našega lista smo pod naslovom *Nekaj o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti* med drugim omenili tudi specialno vojno in se je pri nekaterih bralcih pojavilo vprašanje, kaj je specialna vojna.

V tem članku imamo namen na kratko pojasniti pojem »specialne vojne«, ki ga povzemamo iz knjige *Temelji splošne ljudske obrambe SFRJ* — avtorja Dušana Viliča in Marka Trboviča.

Pod pojmom specialna vojna je razumeti dejavnost reakcionarnih sil, ki je usmerjena proti miroljubnim in naprednim državam in narodom. Oblike in metode sovražnega delovanja držav drugih proti drugim, ki danes sodijo v pojem specialna vojna pa so v mednarodnih odnosih uporabljali tudi že šest desetletij nazaj. Specialna vojna vsebuje v praktični aktivnosti nekaterih držav organizirano, usklajeno in nenehno dejavnost podtalnega značaja na ideološkem, propagandno-psihološkem, diplomatsko-političnem, obveščevalnem, gospodarskem in vojaškem področju, ki je usmerjena proti drugim narodom in suverenim državam.

Pojem specialna vojna je potemtakem pogojen naziv za sovražne dejavnosti, ki jih izvajajo v sodobnih mednarodnih razmerah in v odnosih skozi različne in povsem kamuflirane postopke reakcionarnih sil v svetu in ki so usmerjene proti naprednim družbenim sistemom ter revolucionarnim in osvobodilnim gibanjem z namenom, da bi dosegli pomembne politične, gospodarske in druge cilje.

Koncepcija specialne vojne kot delo sodobnih agresorjev je zrasla iz prepričanja, da je mogoče celo pomembne politično-strateške cilje dosegati z uporabo najrazličnejših oblik »nekonvencionalnega«, protigverilskega, psihološkega in drugačnega specialnega delovanja in aktivnosti.

Nekatere oblike sodobne specialne vojne so se razvile kot sestavni del bojnega delovanja v imperialističnih in osvajalnih vojnah, druge oblike pa so sodobni agresorji posneli od narodnoosvobodilnih in protikolonialističnih gibanj ter jih vključili v svojo doktrino vojskovanja.

Nastanek in razvoj specialne vojne lahko razdelimo v dve obdobji: prvo, ki sega do konca druge svetovne vojne, in drugo, ki se nanaša na čas po drugi svetovni vojni.

Za prvo obdobje je značilno to, da je agresor razvijal in uporabljal najrazličnejše specialno delovanje v okviru velikih vojaških napadalnih in obrambnih operacij na fronti in v globini tujega ozemlja. Specialno delovanje v okviru klasičnih vojnih operacij je potekalo predvsem skozi razne obveščevalne akcije in manjše diverzije v nasprotnikovem zaledju ali na ozemlju nevtralnih — tretjih držav. Cilj tega delovanja je bilo zbiranje pomembnih podatkov z namenom, da bi bila na posebno občutljivih mestih in objektih nasprotniku povzročena škoda, včasih pa z namenom, da bi dezinformirali, oziroma dosegli zaželene psihološke učinke, bodisi pri pripadnikih nasprotnikovih oboroženih sil, bodisi pri njegovem prebivalstvu.

Na začetku druge svetovne vojne je prišlo do množičnejše uporabe in razvoja najrazličnejšega delovanja na nasprotnikovem ozemlju, tako pred, kot v okviru samih napadalnih operacij. Agresor je začel na tujih ozemljih uporabljati množično vohunstvo, deloval je proti pomembnim objektom v notranjosti tujega ozemlja, izvajal je množične diverzije proti gospodarskim in drugim objektom na skoraj vsem ozemlju napadene dežele, notranje sovražnike je združeval v posebnih organizacijah, ki jih poznamo pod skupnim nazivom peta kolona, organiziral je uboje oficirjev in drugih vodilnih ljudi itd. S takim delovanjem je želel hitro streti odpor napadene dežele. (Delovanje

takšne vrste na ozemlju žrtev agresije je v sodobni vojaški terminologiji na Zahodu zajeto s skupnim izrazom nekonvencionalno delovanje). V kasnejšem obdobju vojne, ko se je na ozemljih okupiranih evropskih dežel, še posebej pa na ozemlju Jugoslavije in okupiranih delov Sovjetske zveze razplamela narodnoosvobodilna vojna, so bili fašistični okupatorji prisiljeni, da razvijajo in uporabljajo najrazličnejše oblike protipartizanskega (protigverilskega) delovanja.

V takšnih okoliščinah se je agresor odpovedal vsem običajnim pravilom vojskovanja in se med drugim zatekel k množičnemu pobijanju civilnega prebivalstva, organiziranju koncentracijskih taborišč, izvajanju velikih ofenzivnih operacij proti partizanskim silam z namenom, da bi jih uničil, popolnemu požiganju naselij na širšem območju, organiziranju in spodbujanju bratomorilske vojne, organiziranju raznih kvizlinških orgaformacij itd. Vse to agresorjevo delovanje, ki je v praksi zelo surovo in uničevalno, zahodna vojaška teorija naziva specialno delovanje in je osnovna komponenta doktrine specialne vojne.

Med drugo svetovno vojno so tudi dežele protihitlerjevske koalicije izvajale »nekonvencionalno« delovanje na ozemljih, ki so bila pod kontrolo agresorjevih oboroženih sil — fašističnih sil. Izkoriščale so protifašistično razpoloženje med širokimi plastmi prebivalstva okupiranih evropskih oziroma daljnovzhodnih dežel in v skladu s svojimi posebnimi političnimi cilji podpirale nekatera odporiška gibanja.

Glede na to bi lahko rekli, da je v prvem obdobju nastanka in razvoja koncepcije specialne vojne prišlo do uporabe bolj ali manj vseh njenih znanih oblik, ki pa so v odnosu na kopenske in pomorske operacije v drugi svetovni vojni igrale le pomožno vlogo.

Za drugo obdobje pa je značilno, da sta nadaljnji razvoj in izpolnjevanje doktrine specialne vojne potekala v razmerah zaostrejanja nasprotij sodobnega sveta, zlasti spopada med socialističnimi in naprednimi silami na eni strani in imperialističnimi (neokolonialističnimi) silami na drugi strani, ki so skušale ohraniti svojo politično in gospodarsko prevlado v mnogih deželah in delih sveta. V želji, da zaustavijo napredne družbene tokove, ki so pripeljali do vrste osvobodilnih in revolucionarnih vojn, se razvite kapitalistične dežele zatekajo k neposredni in posredni uporabi sile. V poskusih, da se upro takim tokovom, čedalje bolj uporabljajo silo tudi prek metod specialne vojne. Na podlagi takšne usmeritve reakcionarnih sil in konkretne politične prakse v svetu

je nastala enotna doktrina specialne vojne in njene nenehne graditve. V doktrini teh sil se je izoblikovalo stališče, po katerem specialno vojno, če jo gledamo kot celoto, sestavljajo tri osnovne zvrsti: nekonvencionalno delovanje, protigverilsko delovanje in psihološke operacije (psihološko propagandno delovanje).

Agresorjeva podtalna ali prevratniška dejavnost se kaže v obliki raznih aktivnosti, katerih namen je spodkopavanje z ustavo vzpostavljenega sistema v kaki deželi. Končni cilj je v tem, da vržejo z oblasti zakonito vlado in jo nadomestijo s tako, ki bi ustrezala interesom tuje sile, ki načrtuje in izvaja specialno vojno. Podtalna dejavnost načelno poteka v naslednjih oblikah:

Aktivnost na področju ideološko-politične indoktrinacije, predvsem organiziranih družbenih sil ogrožene dežele; aktivnost na področju netenja in izkoriščanja raznih družbenih kriz; organiziranje in izvajanje državnih udarov.

Delo na področju ideološko-političnega prodora poteka načrtno, sistematično in organizirano. Dejanski nameni so prikriti, čeprav gre za zakonite oblike. Poti prodora so zelo različne, vselej pa jih kombinirajo v okviru danih možnosti, kot so odobranje štipendij, specializacija, študijska potovanja, udeležba na seminarjih, simpozijih itd. Pri poskusih ideološko-politične indoktrinacije imata posebno mesto sodelovanje in izmenjava na področju napisane ali izgovorjene besede. Zato jim dajejo močan poudarek in jim ni žal za materialno-financijska sredstva, s pomočjo katerih je dostopna najširšemu krogu uporabnikov, ki jim je namenjena. Usmeritev ideološko-političnega prodora na inteligenco nasploh, še posebej pa na tisto njeno plast, ki ima v družbi vodilne položaje, samo kaže na težišče sovražnikovega delovanja. Ne smemo pa pozabiti, da ta prodor izvajajo proti vsem družbenim plastem.

Državni udar v kaki suvereni deželi, katerega pobudnik so reakcionarne sile v tujini, je tudi operacija specialne vojne. V tem primeru gre za nasilno spremembo ustavnega reda z namenom, da bi tako spremenili njeno splošno politično usmeritev. Državni udar lahko povzročijo sile, ki so že poprej imele pozicije v oblasti ustrezne dežele, pri čemer pa sodelujejo s tujim dejavnikom. Če pripravljajo državni udar tuje sile, potem pride najprej do prodora tujih obveščevalnih služb v oblastne organe, predvsem pa v oborožene sile in v varnostne sile ustrezne dežele.

Državni udar je nedvomno ena izmed najzahtevnejših akcij v tako imenovanem nekonvencionalnem delovanju. Čeprav ga v praksi izvedejo »čez noč«, zaradi česa nastaja vtis, da gre za enostavno akcijo, zahteva vrsto prejšnjih akcij in delovanje podtalnega značaja, za katere javnost ne ve.

Za primer, če državni udar ne bi uspel, tuja sila, ki stoji za njim, v ustreznih mednarodnih razmerah z namenom, da si zagotovi izvedbo zastavljenega cilja, že poprej pripravi del svojih oboroženih sil, ki naj bi v primeru potrebe neposredno intervenirale. To pomeni, da se neuspeh državnega udara lahko stopnjuje v vojaško vmešavanje tuje sile, glavnega pobudnika državnega udara.

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

Specialne vojne proti naši državi

Sposamezne sovražne sile v svetu so skoraj ves čas obstoja SFRJ ponavljale razne akcije in operacije specialne vojne od raznih psihološko-propagandnih kampanj, vojaških in gospodarskih pritiskov in poskusov, da bi povzročale in izkoriščale krize, pa vse do diverzantsko-terorističnih akcij v naši deželi ali tujini. Čeprav sovražniku ni uspelo doseči svojega cilja, je le povzročil politično in materialno škodo, pa tudi človeške žrtve.

Več razlogov je, zaradi katerih sovražne in reakcionarne sile napadajo SFRJ, pri čemer uporabljajo doktrino specialne vojne. Najpomembnejši od njih so: sovražniki se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da se SFRJ nemoteno razvija kot samoupravna socialistična skupnost, da je prva socialistična dežela, v kateri se uresničuje družbeno samoupravljanje, da delavska, osvobodilna in revolucionarna gibanja vidijo v jugoslovanskem družbenem sistemu izkušnjo in napotilo zase in za svoj boj proti razrednemu izkoriščanju in tuji prevladi, da ima SFRJ na zunanje-političnem področju povsem jasno koncepcijo miroljubnega in aktivnega sožitja proti vsaki obliki prevlade nad drugimi narodi in da spričo svoje notranje in zunanje politike sodi med najvidnejše dežele neuvrščenega sveta. Vse to pa moti reakcionarne sile v svetu in zato v boju proti Jugoslaviji uporabljajo najrazličnejše metode in sredstva.

Poleg tega je Jugoslavija pogosto objekt napadov tudi zaradi svojega geografskega in geostrateškega položaja. Napadi s to motivacijo so včasih grozili, da se bodo stopnjevali celo v odkrito oboroženo agresijo.

Znano je, da so nekatere tuje sile, predvsem pa nekatere sosednje dežele, nenehno postavljale svoje ozemeljske zahteve. Nosilci takih stališč pogosto nastopajo celo uradno na ravni kakega državnega organa, pri čemer se zatekajo tudi k raznim oblikam specialne vojne.

Sovražne in reakcionarne sile v deželi in svetu nenehno spremljajo in preučujejo okoliščine, ki bi omogočile uporabo specialne vojne proti Jugoslaviji. Za tako vojno so v Jugoslaviji dejansko nekatere sorazmerno ugodne okoliščine, ki si jih sovražnik prizadeva izkoristiti, prav tako pa so tudi skrajno neugodne okoliščine, ki ovirajo, včasih pa celo onemogočajo uporabo mnogih oblik specialne vojne.

Med ugodne okoliščine sodi predvsem ta, da v Jugoslaviji po revoluciji delujejo tudi ostanki poraženega razrednega sovražnika, ki se opira na reakcionarne sile v svetu. Ostanki preteklosti odsevajo v šovinizmu in nacionalni nestrpnosti, še vedno pa so navzoča tudi razredna nasprotja. Sovražnik to izkorišča za razdruževanje narodov in narodnosti Jugoslavije. Med ugodne okoliščine za izvajanje specialne vojne sodijo glede na našo večnacionalno skupnost tudi nacionalistične strasti in šovinizem. Teoretično vsi tisti, ki uporabljajo doktrino te vojne, računajo tudi na možnost, da bi med narode in narodnosti SFRJ vnesli spore in tako uresničili svoje cilje.

Neugodne okoliščine omejujejo ali onemogočajo uporabo specialne vojne proti SFRJ. Med nje sodijo predvsem: velike socialistične pridobitve in nadaljnji socialistični razvoj; bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije, priborjeno z revolucijo; zavest delavskega razreda in občanov,

predvsem pa mladine; samoupravni socialistični razvoj ter samoupravne pravice in svoboščine občanov in nenehen gospodarski napredek in dvig življenjske ravni, so velika ovira za vse sovražne napade in tudi za oblike specialne vojne.

Specialno vojno proti Jugoslaviji zahtevajo, idejnopolično pripravljajo in usmerjajo imperialistične in hegemonistične sile iz tujine v povezavi in ob izkoriščanju notranjega razrednega sovražnika ter sovražno razpoložene politične emigracije.

Obramba in zaščita pred specialno vojno

V sodobnih mednarodnih razmerah sta obramba in zaščita pred specialno vojno z uporabo najrazličnejših ukrepov na notranjem in zunanem področju nujnost in sestavni del boja za ohranitev neodvisnosti in samostojnega družbenega razvoja naše dežele. Za SFRJ je to potreba in nujnost zaščite nadaljnje uspešne graditve socialistične družbe.

Zasnova splošne ljudske obrambe in njena uresničitev nedvomno sodita med najpomembnejše dejavnike obrambe pred specialno vojno. Delovni ljudje in državljani SFRJ imajo pravico in dolžnost, da branijo svojo svobodo, neodvisnost in zemeljsko nedotakljivost pred vsemi napadi.

Varnostni sistem SFRJ, ki je zasnovan na osnovah družbene samozaščite, je pri obrambi pred ukrepi in akcijami specialne vojne izredno pomemben dejavnik. Delovni ljudje in vsi organi družbenopolitičnega sistema Jugoslavije imajo v družbenopolitičnih skupnostih, organizacijah združenega dela, interesnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah vse možnosti, da z uporabo načel samozaščite onemogočajo sovražnika, pri organiziranju raznih oblik specialne vojne. Sovražnik ne more najti dovolj prostora za uresničitev svojih ciljev v okoliščinah, kjer so varnostne funkcije podružabljene in kjer strokovne službe varnosti uživajo vso podporo prebivalstva.

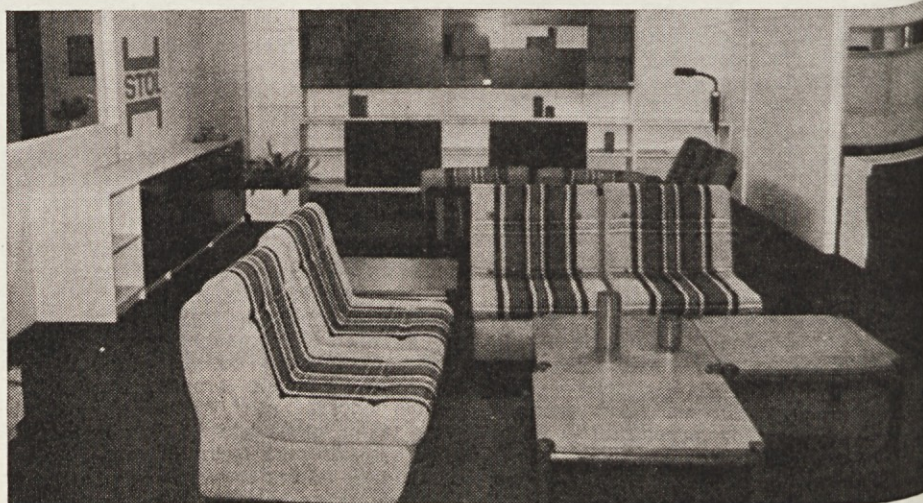
L. Jeran

Na letošnjem Salonu pohištva v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču so zopet številni razstavljalci prikazali trud, ki so ga vložili v oblikovanje in izdelavo sodobnega pohištva. Posebna novost sejma so bila improvizirana stanovanja z vsemi potrebnimi prostori. Obiskovalec si je tako popolneje predstavljal, kako je novo pohištvo videti v sobah in kakšna je njegova funkcionalnost. Po kvaliteti so prednjačila slovenska podjetja, naglo pa se jim približujejo tudi tista z južnejših delov države. Skratka, opaziti je bilo, da se lesne, tekstilne in vse ostale tovarne, ki sodijo k opremljanju stanovanj, močno trudijo, da bi ustregle poroščniku, ki postaja vse pomembnejši pri načrtovanju današnjih stanovanjskih ureditev in tudi vedno bolj zahteven.

Tudi Stolov razstavi prostor je bil dobro obiskovan. Naši izdelki, ki so skladnih oblik in kvalitetne izdelave, privabljajo vedno tiste kupce, ki žele imeti okusno opremljen dom.

C. Sivec

*Ob 22. juliju, dnevu vstaje slovenskega naroda
in 27. juliju, prazniku kamniške občine,
vsem sodelavcem iskrene čestitke*

UREDNIŠTVO GLASILA

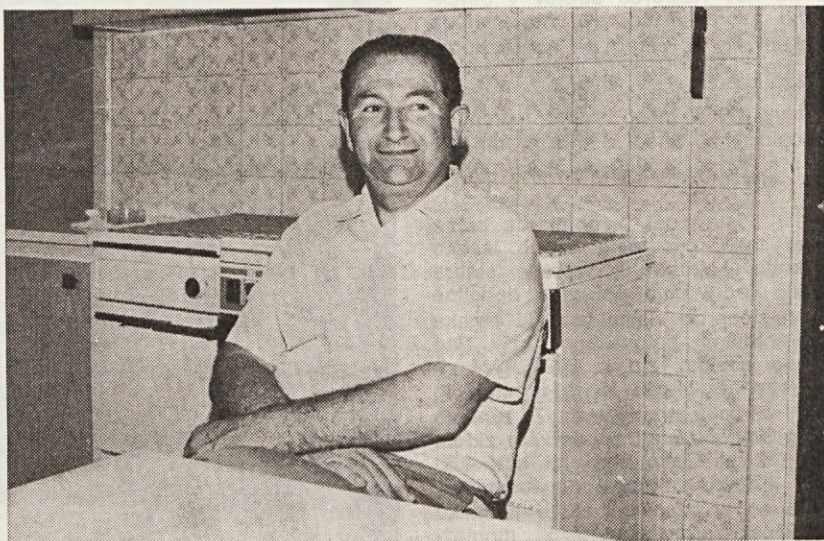
Naš upokojenec Franc Petkovšek prejel Zlati znak Zveze sindikatov Slovenije

17. junija so bili v Klubu poslancev v Ljubljani podeljeni Zlati znaki Zveze sindikatov Slovenije za leto 1977. Med nagrajenci je tudi naš upokojenec Franc Petkovšek, ki je bil pred upokojitvijo zaposlen na žagi kot vodja oddelka. Stolovi sodelavci ga dobro poznamo kot marljivega in vestnega delavca na številnih področjih in kot iskrenega tovariša. Zato smo zelo veseli njegovega priznanja in mu iskreno čestitamo.

UREDNIŠTVO

Leta 1940 je Franc Petkovšek odšel služiti kadrovskega rok, v aprilu 1941. leta pa so ga ujeli Nemci ter odpeljali v nemško koncentracijsko taborišče v Nürnberg. V začetku leta 1945 je pobegnil, prišel domov in se takoj vključil v NOV. Bil je pri komandi mesta Logatec, nato v bataljonu za zaščito organov CK in kasneje v KNOJ. V letu 1946 je na območju Sokolca in Prozorja kot komandir oddelka samostojnega smučarskega bataljona vodil boje z domačimi izdajalci. Leta 1947 je bil sprejet v KPS.

Takoj po demobilizaciji leta 1946 se je vključil v sindikalno delo v Mizarški zadrugi v Ljubljani. Zelo odgovorno se je spoprijel z nalogami, zelo

uspešno je deloval tudi v komisiji za preskrbo republiškega odbora sindikata lesnih delavcev. Prizadevno in uspešno je organiziral prehrano delovnih brigad, ki so na področju okolice Ljubljane sekali les za izvoz. Po izobraževanju na sindikalnem tečaju v Zagrebu mu je bila 1948. zaupana dolžnost predsednika področnega odbora sindikata lesnih in gozdarskih delavcev Ljubljana — okolica, hkrati pa je bil član izvršnega odbora republiškega odbora tega sindikata. Leta 1950 je bil poslan v sindikalno šolo v Šentvidu pri Ljubljani, oktobra 1951 pa je bil premeščen v tovarno pohištva »Stol« Kamnik. Še naprej pa je delal v republiškem odboru Sindikata lesnih delavcev Slovenije.

Tudi v tovarni »Stol« na Duplici pri Kamniku je tovariš Petkovšek vsa leta do upokojitve deloval v sindikatu, v Zvezi komunistov in v drugih organih. Več let je bil tajnik sindikalne organizacije, deloval je v delavskem svetu ter njegovih organih. V letih 1952 do 1970 je bil član občinskega komiteja ZKS Kamnik ali pa je deloval v njegovih organih, bil je tudi član različnih svetov občinske skupščine. Od leta 1957 do 1966 je deloval tudi v predsedstvu občinskega sindikalnega sveta Kamnik, dve mandatni dobi pa tudi v republiški konferenci SZDL. Več let je bil predsednik odbora krajevne skupnosti Duplica, deluje pa tudi v občinski stanovanjski interesni skupnosti. Deset let je bil tudi tajnik delavskega prosvetnega društva Svoboda Duplica.

Franc Petkovšek sodi med najbolj zavzete, delavskim interesom iskreno predane sindikalne delavce, ki nenehno uresničujejo stališča in sklepe ZKS tako v delavskem gibanju kot na drugih področjih političnega delovanja.

Tovariš Petkovšek je odlikovan z dvema medaljama zaslug za narod, z redom dela s srebrnim vencem, prejel pa je tudi priznanje za delo v republiškem odboru sindikata lesnih delavcev, zlato značko industrije pohištva Stol Kamnik, bronasto plaketo občine Kamnik in srebrni znak OF.

Adaptacija strojnega oddelka stolarne

Adaptacijo strojnega oddelka stolarne izvajamo v okviru obstoječega tlorisa — južni del v izmeri $40,54 \times 15,36$ m in nadstreškom $3,50 \times 15,36$ m in severni del $41,97 \times 15,36$ m.

Ker je ostrešje lesenega dela dotrajano, smo začeli z adaptacijo ostrešja tako, da se izvede na celotnem objektu strojne stolarne nova strešna konstrukcija. S tem bomo uredili v objektu tudi primerno osvetlitev in požarno ventilacijo. Poleg tega pa pridobimo v objektu tudi večjo višino, to je 4,80 m svetle višine do nosilne konstrukcije, kar omogoča boljšo izvedbo prezračevanja v objektu. Glede na nov raspored strojev v objektih bomo napravili tudi dva nova vhoda v objektih I., in sicer na jugovzhodni strani, kjer bomo izdelali preko turbinskega kanala armirano-betonsko ploščo, ki bo služila kot most in kot manipulativni prostor; nad vhodi bomo izvedli tudi nadstrešek širine 3,50 m po celi dolžini jugovzhodne fasade.

Objekt I. stari del in objekt II. bomo adaptirali tako, da bomo šedno leseno konstrukcijo, kakor tudi vmesne stebre odstranili. Podrli smo del zidu debeline 38 cm, in sicer do višine vezi, ki poteka nad obstoječimi betonskimi okni. Nad vežjo smo pozidali zid iz ISO-SPAN zidakov debeline 24 cm, ki je armiran in leži na notranji strani vezi. Z zunanje strani pa smo obzidali z opečnim zidom debeline 12 cm. Tako smo na koti 4,80 m napravili ležišče za tipske nosilce višine 55 cm, ki so položeni na zid v razmaku 2,20 m. Tipski armiranobetonski montažni nosilec ima zgornji pas širine 70 cm. Med nosilci so položene v posebna ležišča nosilcev montažne armiranobetonske plošče debeline 2,5 cm z rebri debeline 5 cm — dimenzije $1,50 \times 3,00$ m. Po izračunu osvetlitve, ki znaša minimalno 321 luks, pride na vsak objekt I. in II. po 18 svetlobnih dvojnih kupol 150×300 cm, od katerih se vsaka druga vrsta odpira avtomatično v primeru požara. Kupole so montirane med tipskimi armiranobetonskimi nosilci. Na tem delu bomo plošče izpustili. Kupole bomo pritrili na armiranobetonske montažne okvirje. Tipski armiranobetonski nosilec leži na notranji strani stene in na steni visokega dela stolarne.

Na ravno betonsko površino bomo položili najprej parno zaporo iz varilnega traku aluventilag. Na parno zaporo bomo položili toplotno izolacijo 5 cm lenda-por, nato strešno lepenko, potem viladrit 5 mm varilni trak z armaturo, preko pa še reflexoterm varilni trak s posipom škrlilja. Enako se izvedejo tudi vertikalne obrobe betonskega venca in obrobe na zidu. Vsi zidovi bodo ometani in pobeljeni. Okna na fasadi bomo zamenjali s copilit zasteklitvijo, v kovinskih okvir-

jih, prav tako tudi obstoječo stekleno steno v koridorju stolarne.

Za dostop na streho so na jugovzhodni fasadi predvideni dvoje penjalnih lestev s hrbtno zaščito — po ena na vsak del objekta.

Z rekonstrukcijo strojne stolarne bo obnovljena zgradba, napeljami novi ekshavstorji, ogrevalne naprave in montirana nova instalacija. Urejena bo tudi teh-

nologija, transportne poti, dovoz materiala z viličarjem. Na vhodu v delavnico l. bodo montirana vrata, ki se bodo avtomatsko odpirala, kakor hitro bo viličar s kolesom zapeljal na talno stikalo.

Z opisanimi spremembami in izboljšavami delovnih pogojev se bo izboljšalo počutje delavcev v tem oddelku, realno pa je pričakovati tudi večjo storilnost.

A. Glažar

Vsem Stolovim

sodelavcem

želimo

prijeten dopust

UREDNIŠTVO

Na službeni poti v Nigeriji

Kolektivno je več ali manj znano, da se skuša Stol uveljaviti s svojimi proizvodnimi programi tudi v deželah razvoja. Ena izmed takih dežel je tudi Nigerija, ki je skoraj štirikrat večja od Jugoslavije, s 66 milijoni prebivalcev. Nigerija leži v zahodni Afriki ob Gvinejskem zalivu. Prebivalci so sudanski črnici, pripadniki v glavnem treh velikih plemen, Hausa, Jaruba in Ibo, je pa še nekaj drugih manjših plemen. Skoraj vsi imajo obraze na vse mogoče načine zarezane, da se med seboj ločijo po plemenski pripadnosti. Večina so muslimani — 40 %, katolikov je 15 %, ostali pa so pripadniki raznih domačih ver. Glavno mesto Nigerije je Lagos s 750 tisoč prebivalci, z okolico pa dosti več. V 19. stoletju je bilo mesto Lagos največje tržišče suž-

njev. Do leta 1960 je bila Nigerija angleška kolonija, od leta 1960 pa samostojna neodvisna država. Vendar je sedem let kasneje imela državljansko vojno, ki je trajala cele tri leta. Polkovnik Odžuku je hotel odcepiti najbogatejšo provinco Biafro in jo narediti za svojo državo, a mu to ni uspelo za dolgo in se je moral umakniti pred polkovnikom Govonom.

Nigerija je po proizvodnji nafte na drugem mestu v Afriki in ima za 25 milijonov dolarjev preliha ptevno. Ker ni vprašanje denarja, želi ptegniti v kratkem času deželo iz zaostalosti. Mnogo gradijo, vendar gradijo tista podjetja, ki so sposobna nuditi najugodnejše roke. Med takimi podjetji je tudi Energoprojekt iz Beograda. Gradi zgradbe ministrstva, ki so jih začeli graditi Angleži, vendar jim je bilo zaradi zamujanja rokov odvzeto. Polovico ministrstva je že zaključeno in opremljeno, druga polovica pa naj bi bila končana v letu 1978. Ministrstvo je projektiral filipinski arhitekt in je zelo lepo. Ima dvanajst nadstropij z 980 sobami. Ravno toliko jih bo v drugem delu. Tudi opremo je izbral iz razpoložljivih perspektov Filipinec.

Stolova montažna ekipa se je potrudila, da je Stolovo pohištvo s pomočjo domačinov uspela namestiti skoraj brezhibno povsod tam, kjer je bilo predvideno. Zavedali smo se namreč, da bo ravno ta del opreme lahko odločujoče vplival za opremo druge polovice ministrstva. Morda celo bolj kot letos, ko smo bili udeleženi z 20 % vrednosti celotne opreme. Po vrednosti je največ opremil Jadran Zagreb in še nekatera druga podjetja iz Jugoslavije.

Stanovali smo v dvosobnem stanovanju v lepem delu mesta Lagosa, ki je poraščen s čudovitiimi cvetjem, drevjem

in palmami. Zato je bilo tu opaziti dosti ambasad raznih držav. Temperatura je v aprilu in maju povprečno 35 ° z zelo visoko relativno vlago. Pred vhodnimi vrati smo imeli še petega sostanovalca sikirita, ki nas je čuval pred krajo ali kaj hujšega. Prve dni nam je bilo kar tesno pri srcu zaradi njegove prisotnosti, potem smo se tudi tega navadili. Še več, bolj varnega smo se počutili, čeprav smo ga velikokrat videli spati z bičem v roki.

V Nigeriji gradijo tudi mnogo avtocest. Ker je Lagos sestavljen iz več otokov, gradijo na nekaterih mestih avtoceste kar po morju, poleg ceste pa plovejo ladje. Zaradi velikega prometa smejo osebni avtomobili voziti v mesto Lagos en dan tisti, ki imajo zadnje registrsko številko parno, drugi dan pa neparno. Kljub temu potrebuješ ob konicah za 15 km oddaljenosti eno uro vožnje. Nigerija zelo veliko uvaža, zato je živahen tudi pomorski promet. Dva do tri km od obale je zasidranih več sto ladij, ki čakajo več mesecev za iztovor. Katere ladje imajo prednost, določa za to postavljen odbor.

Še nekaj o sejmu. Nigerija je pred tremi leti razpisala natečaj za projekt sejma. Izmed devetih ponudnikov iz raznih držav je bilo izbrano delo ing. arh. Bojevića iz Beograda. Ravno tako je na na-

tečaju za izgradnjo sejma dobilo gradbeno podjetje Energoprojekt. Sejem je zgrajen na površini 360 ha. Na tej površini je bilo prej močvirje in džungla. Oddaljen je iz Lagosa 15 km in je največji v Afriki. Da so površino napravili zazidalno, so napeljali iz morja km ali več vodo, mešano s peskom. Voda je odtekla, pesek pa je ostal. S tem so dobili 2 do 3 m debeli sloj peska na celi površini. Zelenice so napravili tako, da so travo sadili strojno ali ročno, če bi travo sejali, bi seme pojedle mravlje. Da je kompleks sejma velik, pove podatek, da je poleg parkirnih prostorov med zelenicami in objekti kar 40 km asfaltiranih cest.

Tu je Stol opremil poslovne prostore sejma z 80 % vrednosti celotne opreme, ki naj bi služilo istočasno tudi kot stalna razstava.

Lagos je oddaljen od Beograda 5000 kilometrov, zato je čarterski let trajal 6 ur. Vračali smo se podnevi, in sicer preko Nigerije, Nigerja, Alžira, Tunisa, Sredozemskega morja, Napolija in Dubrovnička v Beograd. Mogoče bo za koga tudi zanimivo, da traja let okoli 2,5 ure nad Saharo. Tam ne obstaja nobena kontrola letenja, zato se posadke letal same pokličejo in potrdijo svoje pozicije in če je potrebno, tudi izognejo.

J. Leskošek

Gasilske vaje v TOZD 4 in TOZD 3

V naših tozdih v Mostah in Motniku sta se izvedli gasilski praktični

vaji na tamkajšnje objekte, in sicer: v Mostah je bila vaja dne 8. 6. 1977, v Motniku pa dne 6. 7. 1977.

Glede na oddaljenost teh tozdov od matične tovarne in obenem tudi od gasilske enote v Stolu, so bile vabljeni na te vaje tudi tamkajšnje bližnje gasilske ekipe. V Mostah so sodelovale: enota Križ, Moste, Ko-

menda in enota iz TOZD 4 ter severda gasilska enota Stol. V Motniku pa so sodelovale: enota Motnik, Špitalič, enota iz TOZD 3 ter gasilska enota iz Stola.

Vaje so bile izvršene v Mostah na objekte lakirnice, strojne in furnirne, pred širjenjem požara pa so se branili objekti: ročna delavnica, skladišče dec. lesa, del strojne delavnice in sosednji objekti. V Motniku pa na tapetniško delavnico, kjer naj bi bilo jedro požara v brizgalni kabini za nanašanje lepila, branili pa smo kotlovnico, del tapetniške delavnice, skladišče iprema in stanovanjsko hišo.

Obe akciji sta potekali tako, kot je bilo zamišljeno v predhodnem programu. Kot sem že omenil, glede na oddaljenost teh tozdov, posebno v Motniku, ki je oddaljen od Duplice 28 km, bi v primeru prave intervencije glavno vlogo odigrale bližnje gasilske enote, kot sta Motnik in Špitalič. Gasilska enota Stol pa v taki oddaljenosti res ne more biti toliko učinkovita.

M. Šlebir

Na gasilski vaji v tozdu 4, dne 8. 6. 1977

Stolova ekipa na 8. lesariadi v Ljubljani

Osmo množično, tradicionalno srečanje delavcev športnikov lesne industrije in gozdarstva Slohvenije, ki sovпада z zgodovinskimi letošnjimi jubileji, je končano.

Na osmi lesariadi »77« je sodelovalo 1904 delavcev športnikov in 44 gozdnih delavcev-sekačev, ali 53 podjetij lesne industrije iz vse Slovenije, ki so se pomerili na športnem področju v 12 panogah.

Ekipa stola je v letošnjem letu zasedla med 53 podjetji 4 mesto z 202 točkami.

Končni vrstni red med podjetji je bil naslednji:

Prva je bila ekipa tovarne BREST Cerknica

Druga je bila ekipa MEBLO Nova Gorica

Tretja je bila ekipa MARLES Maribor

Četrta je bila ekipa STOL Kamnik

248 točk

218 točk

210 točk

202 točk

Po posameznih panogah je bila uvrstitev ekipe Stola naslednja:

Mali nogomet:

Sodelovalo 40 ekip Stol 27 mesto

Odbojka ženske:

Sodelovalo 15 ekip Stol 10 mesto

Odbojka moški:

Sodelovalo 21 ekip Stol 13 mesto

Kegljanje moški:

Sodelovalo 43 ekip Stol 11 mesto

Kegljanje ženske:

Sodelovalo 24 ekip Stol 3 mesto

Ballnanje:

Sodelovalo 23 ekip Stol 19 mesto

Streljanje moški:

Sodelovalo 40 ekip Stol 2 mesto

Streljanje ženske:

Sodelovalo 20 ekip Stol 6 mesto

Šah moški:

Sodelovalo 24 ekip Stol 1 mesto

Šah ženske:

Sodelovalo 9 ekip Stol 6 mesto

Namizni tenis moški:

Sodelovalo 27 ekip Stol 8 mesto

Namizni tenis ženske:

Sodelovalo 15 ekip Stol 15 mesto

Posamezniki so se uvrstili:

Kegljanje moški: Pestotnik Jože, Restavracija, s 234 podrtimi keglji.

Kegljanje ženske: Osolin Veronika skl. 90 s 193 podrtimi keglji.

Streljanje moški: Bertancelj Peter, s 179 krogli tj. drugo mesto.

Šah moški: prvo mesto (v sestavi Karnar Marjan, Bavčar Boris ml., Trebušak Franc, Bergant Slavko, Lanišek Cveto in Berginc Marjan str.).

Z doseženimi rezultati ekipe Stol Kamnik na osmi lesariadi v Ljubljani smo lahko le delno zadovoljni. Boljši rezultati posameznih panog so bili doseženi tam, kjer je bil organiziran redni trening in so bili pogoji treningov dobri.

Če želimo na področju rekreativnega športa dosegati na raznih tekmovanjih boljše rezultate, je potrebno:

— Izbira, priprava in vodenje športno rekreativnih skupin, ter stalno obveščanje in seznanjanje delavcev o možnosti aktivne rekreacije in tekmovanj po razpisih, rezultatih in uvrstitev ekip in posameznikov.

— Sodelovanje pri organiziranju telesnokulturnega dela in drugih množičnih športno-rekreativskih prireditev (pohodi, teki, kolesarjenje, plavanje, trim akcije, preverjanje telesnih zmogljivosti itd.).

— Zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev, rekvizitov, rekreacijskih objektov, naprav, dvoran, kopališč, stez itd.

— Sodelovanje z drugimi dejavniki na področju oddiha in športne rekreacije delavcem v posameznih tozdih, komisijah, društvih, zdravstveno socialne službe, družbenopolitičnimi organizacijami predvsem pa sindikata.

Vsi člani delovne organizacije Stola imajo možnosti ne glede na starost vključevati se na razna področja rekreativnega športa. S tem si krepimo zdravje, ustvarjamo družabnost, ki nam je poleg osemurnega dela v DO zelo potrebna. Le tako bomo lahko z našimi doseženimi rezultati na raznih tekmovanjih in lesariadi zadovoljni.

M. Štebe

NOGOMETNA TEKMOVANJA MED KAMNIŠKIMI PODJETJI

V okviru športnih tekmovanj 125. obletnice Kemijske industrije Kamnik je bil 21. in 24. junija nogometni turnir, na katerem so poleg STOLA nastopila še naslednja sindikalna moštva: Alprem, Donit-Svit, Graditelj, Sob, Titan, Utok, Zarja, in prireditelj KIK. Ekipe so bile z žrebom razdeljene v tri skupine, predhodno pa so bila moštva STOLA, TITANA, KIKA določena kot nosilci posameznih skupin.

Rezultati predtekmovanja:

1. Skupina Kamnik

KIK — ALPREM	4:1 (2:0)
ALPREM — UTOK	0:2 (0:1)
UTOK — KIK	0:4 (0:1)

Vrstni red:

1. KIK	4	8:1
2. UTOK	2	2:4
3. ALPREM	0	1:6

2. Skupina — Duplica

SVIT — SOB	0:1 (0:0)
SOB — STOL	1:11 (0:5)
STOL — SVIT	7:0 (3:0)

Vrstni red:

1. STOL	4	8:1
2. SOB	2	2:11
3. SVIT	0	0:8

3. Skupina Komenda

TITAN — ZARJA	6:1 (5:0)
ZARJA — GRADITELJ	0:2 (0:1)
GRADITELJ — TITAN	2:0 (1:0)

Vrstni red:

1. GRADITELJ	4	4:0
2. TITAN	2	6:3
3. ZARJA	0	1:8

Zmagovalci posameznih skupin KIK, STOL, in GRADITELJ so se uvrstili na finalni turnir v Kamniku. Omeniti velja, da je presenečenje pripravila ekipa Gra-

Stolovi nogometaši s selektorjem Andrejem Perčičem in trenerjem Mirom Semprimožnikom pred tekmo Stol — KIK na stadionu v Mekinjah v Kamniku

ditelj, ki je nepričakovano izločila moštvo Titana, ostali rezultati so pričakovani.

Rezultati finalnega turnirja:

STOL — KIK	0:4 (0:2)
KIK — GRADITELJ	1:0 (0:0)
GRADITELJ — STOL	1:3 (1:1)

Vrstni red:

1. KIK	4	5:0
2. STOL	2	3:5
3. GRADITELJ	0	1:4

Končni vrstni red:

KIK, STOL, GRADITELJ TITAN, UTOK, SOB, ALPREM, ZARJA, SVIT.

Turnir, zlasti finalni del, si je ogledalo 500 gledalcev, ki so bili zadovoljni s prikazanim nogometom. To je dokaz več, da zanimanje za nogomet ni zamrlo, kljub reorganizaciji sistema v Sloveniji.

Ekipa Stola je prikazala dobro igro in z malo več sreče bi lahko posegli tudi po prvem mestu, ki ga je sicer zaslužno osvojila Kemijska industrija Kamnik. Moštvo prireditelja je imelo najbolj čvrsto obrambo. Omeniti velja, da je bila v mali

dvorani Kina Dom Kamnik po končanih tekmovanjih zaključna slovesnost z razglasitvijo rezultatov. Predsednik odbora za proslavo 125. obletnice KIK, tov. CVERLE Jože je orisal prehojeno pot tovarne, nakar so bile podeljene diplome prvim trem uvrščenim ekipam, zmagovalcu Kemijske industrije Kamnik pa še pokal, katerega bodo dobili na sklepnih prireditvi ob zaključku vseh športnih in drugih tekmovanj. Vsi sodelujoči igralci in sodniki so prejeli tudi spominske značke.

Pohvalimo lahko organizatorje, ki so prireditev res vzorno pripravili. Takih srečanj si »Stolovci« še želimo.

Barve Stola so branili: DOLMOVIČ, LEBAR, KOVIČ OCEPEK, KERŽIČ, URH, KRALJ, ROGLIČ, MOMČILOVIČ, KUKANJA, KRANJEC, KONCILJA, LAMBERŠEK, ULČAR, BAVČAR, ORAZEM.

Najboljši strelc turnirja je bil KRANJEC — STOL (8), moštvo STOLA pa je doseglo na štirih tekmah 21 zadetkov.

A. Perčič

PORAZ NAŠIH KOŠARKARJEV V SINDIKALNI LIGI

Sindikalno košarkarsko prvenstvo se je pričelo v začetku maja in bo trajalo do konca septembra, s prekinitvijo v poletnih mesecih. V ligi nastopajo ekipe Stola, Graditelja, Skupščine občine, Ke-

mične industrije, Donita, Alprema, Utoka, Svilanita, Zarje in Prosvete.

Že prve tekme so pokazale, da so ekipe dobro pripravljene in da bo boj pod koši letos izredno hud, saj so moštva kvalitetno zelo izenačena in vsi jemljejo tekmovanje dokaj resno. Največje presenečenje v ligi je prav gotovo pripravila ekipa Graditelja, ki je premagala Stolovo vrsto — dosedanjega trikratnega zmagovalca tega tekmovanja — kot zani-

mičnost naj povem, da je to sploh prvi poraz Stola, kar se je začelo tekmovanje. Za poraz prav gotovo ni opravičila, saj smo izgubili povsem zaslužno. Lahko pa trdim, da se to ne bi zgodilo, če bi nastopali v kompletni postavi. Za ekipo Stola nastopajo: Matjaž Drčar, Mitja Redja, Jože Zupin, Franc Jamšek, Igor Stochitzky, Miro Berlec in Jože Okorn, na zadnji tekmi pa so se nam priključili še Boris Bavčar, Marjan Urh in Franc Zalokar. Konec avgusta se bo liga nadaljevala in če bodo fantje prihajali na tekme in se držali tega, kar se dogovorimo, ni še prav nič izgubljenega. Doslej je pokazala najboljšo igro ekipa Skupščine občine Kamnik, ki še ni bila poražena, v njenih vrstah so kar trije aktivni igralci KK Kamnik, tako da se uspehu ni preveč čuditi. Vendar — počakati bo treba prav do konca. 22. septembra se bomo pomerili med seboj in če uspemo zmagati, bomo igrali še eno tekmo — »majsterico«, ki bo odločala o naslovu občinskega prvaka.

In še obvestilo za navijače — jesenski del sindikalne lige se bo začel 25. avgusta, tekme pa bodo vsak četrtek od 17. do 20. ure na košarkarskem igrišču v Kamniku.

J. Okorn

V DRUGEM LETU OBSTOJA, DVOJNI USPEH VIRTUSA V KAMNIŠKO-DOMŽALSKI NOGOMETNI LIGI

Nogometna sezona 1976/77 se je za nas zelo uspešno končala. Pionirji so si brez težav že v sredini drugega dela prvenstva zagotovili prvo mesto, medtem ko so tudi člani po uspešnem finišu zasluženo postali prvaki v kamniško-domžalski ligi.

V mladinski ligi je bil najboljši Dob, ki je brez poraza osvojil prvo mesto, medtem, ko so se naši mladinci spričo nekaterih težav, uvrstili na dokaj solidno 5. mesto.

Lestvica po končanem tekmovanju 1976/77 v KAMNIŠKO-DOMŽALSKI nog. ligi

PIONIRSKA LIGA

1. VIRTUS	18	17	0	1	107:22	34
2. Radomlje	18	13	2	3	59:25	28
3. KAMNIK	18	11	4	3	50:32	26
4. Mengeš	18	7	6	5	53:42	20
5. Ihan	18	6	4	8	41:39	16
6. Induplati	18	5	3	10	27:41	13
7. KOMENDA	18	6	1	11	35:52	13
8. Dob	18	5	2	11	37:60	12
9. Domžale	18	5	2	11	32:73	12
10. Partizan	18	3	0	15	25:81	16

MLADINSKA LIGA

1. Dob	18	12	6	0	72:25	30
2. Domžale	18	12	2	4	78:39	26
3. Induplati	18	12	1	5	71:42	25
4. Mengeš	18	9	4	5	46:34	22
5. VIRTUS	18	9	1	8	42:42	19
6. Kamnik	18	7	5	6	41:41	19
7. Ihan	18	4	5	9	27:52	13
8. Radomlje	18	5	2	11	52:56	12
9. Moravče	18	2	3	13	23:59	7
10. Partizan	18	3	1	14	33:74	7

ČLANSKA LIGA

1. VIRTUS	22	15	4	3	60:34	34
2. KAMNIK	22	14	5	3	75:24	33
3. Induplati	22	14	4	4	55:29	32
4. Mengeš	22	11	5	6	59:27	27
5. Dob	22	9	6	7	46:46	24
6. Domžale	22	10	3	9	46:35	23
7. Ihan	22	8	5	9	47:31	21
8. Partizan	22	8	5	9	41:38	21
9. Radomlje	22	8	5	9	45:51	21
10. Moravče	22	7	2	13	39:69	16
11. KOMENDA	22	2	2	18	20:79	6
12. Napredek	22	2	2	18	22:91	6

M. Flis

Člani pred nogometno tekmo v Komendi

KADROVSKE SPREMEMBE ZA MESEC MAJ 1977

LASTNOST DELAVCA SO SI PRIDOBILI

TOZD 1
ZAVBI Rado, NK delavec, PE-5

KARJAKOVIČ Hadžera, NK delavka PE-8
MOČNIK Ivan, NK delavec, PE-7

TOZD 3

PAUL Branko, NK delavec
HRIBAR Anton, NK delavec

TOZD 8

ŠRAJ Rudi, KV kuhar

TOZD 9

DIMOVSKI Slavko, KV mizar, Interier
Skopje
ROGELJ Janez, dipl. ekonomist

DSSS

PETRKA Marija, absolvent ekon. fakul.

LASTNOST DELAVCA JE PRENEHALA

TOZD 1

BALIČ Antonija, NK delavka, PE-7
BURJA Janez, NK delavec, PE-4
TERAN Marija, KV tapetnik, PE-5
Vsi na lastno željo
PESTOTNIK Marjan, PK avtomeh. PE-3
VARJANČIČ Milan, NK delavec, PE-5
RAVNIKAR Jože, KV poh. mizar, PE-8
Vsi odšli v JLA

TOZD 2

KOŠIČ Mirjana, NK delavka
KOŠIR Silva, NK delavka
Oba na lastno željo

ZENKOVIČ Mirzet, NK delavec — odšel v
JLA

TOZD 3

DROLC Marija, NK delavka — družinska
upok.

KADROVSKE SPREMEMBE ZA MESEC

JUNIJ 1977

LASTNOST DELAVCA SO SI PRIDOBILI

TOZD 1

JOKIČ Dragoljub, NK delavec, skl. 90
RESNIK Danica, NK delavka, PE-7

TOZD 2

PIRNAT Marjan, NK delavec
KREK Miran, NK delavec
ŠPRUK Franc, KV mizar
KLEMEN Štefka, NK delavka
ŽAGAR Srečko, KV mizar

TOZD 3

KRIŽNIK Stanislava, NK delavka

TOZD 4

ČRTANEC Matjaž, TSŠ-lesna smer —
pripravnik

DSSS

ŠKRLEP Marija, gimnazijski maturant
BAVČAR Boris, absolvent ekon. fakul.

V našo delovno organizacijo so se vključili za izučitev poklica:

POH. MIZAR

BALANTIČ Andrej

ŠUŠTAR Marko

ŠTUPAR Boris

KLEMEN Pavel

KOČAN Dan

VRANKAR Peter

OBRATNI ELEKTRIKAR

BERLEC Maks

STROJNI KLJUČAVNIČAR

ZARNIK Peter

ŠKRJANC Tomaž

BURNIK Tomaž

KOVINOSTRUGAR

ZUPAN Rajko

LASTNOST DELAVCA JE PRENEHALA

TOZD 1

KEPIC Srečo, NK delavec

DOLMOVIČ Bojan, NK delavec

TOZD 2

KLIČIČ Mustafa, PK zidar

JENSTERLE Anton, NK delavec

VRHOVEC Janez, KV stavbeni mizar

ULČAR Miran, NK delavec — odšel v
JLA

TOZD 3

PAUL Branko, NK delavec

Kadrovska služba

Največji uspeh Stolovih šahistov na 20. jubilejnim mednarodnem šahovskem festivalu v čast dneva mladosti na Krku

V Malinski na Krku, v prisotnosti predstavnikov Šahovske zveze Jugoslavije, šahovskih zvez republik in avtonomnih pokrajin ter predstavnikov družbenopolitičnega življenja občine Krk je bila otvoritev 20. jubilejnega mednarodnega šahovskega festivala v počastitev dneva mladosti.

Tekmovanje se je odvijalo pod pokroviteljstvom predsednika republike tovariša Tita.

Letošnji majski festival je najbolj množična šahovska manifestacija, katera se je kdajkoli organizirala v naši domovini. Na njej je sodelovalo 2500 udeležencev z 337 ekipami.

Poleg domačih šahistov so na festivalu sodelovali šahisti iz Avstrije, Nemčije, Poljske, Madžarske in Švice. Udeleženci so bili razdeljeni v 17 jakostnih skupin. Igrali so v Omišlju, Njivicah, Malinski, Krku in Baški. Šahisti Stola smo bili v 5. jakostni skupini, v kateri so bile naslednje ekipe:

Mladost — Nova Pazova, Hidrotehnika 1 — Beograd, Rade Končar — Zagreb, G. Princip — Selja Pazarič, Iskra 1 — Bugojno, Vojvodina — Novi Sad, Teoptik 1 — Zemun, Sindikalna ekipa Rad — Beograd, Vrbas 1 — Vrbas, Kosovo Obilič — Kosovo, Zrak — Sarajevo, S. Vajner Čičo — Vlasenica, Pionir — Bečej, 21. maj 2 — Beograd, Morava — Velika Plana, Krakov 3 — Krakov, Leoben iz Leobna, Kempten iz Kemptna, Policaј Wien z Dunaja, Elektrodistribucija — Beograd, Braslav Rabar — Novi Sad in Stol — Kamnik.

Igrali smo v Njivicah v restavraciji Peharček. Za nas je bilo to ugodno, stanovali smo namreč v naši vikend hišici, ki je zelo blizu restavraciji Peharček. Tekmovanje se je odvijalo po švicarskem sistemu z dopolnjeno jugoslovansko varianto 5 kol. To je sistem, v katerem lahko igra neomejeno število ekip. Igra se po kolih. V prvem kolu igrajo po zaporedju žreba, ki se izvede pred začetkom tekmo-

vanja. Npr.: ekipa, ki ima zaporedno številko 1, igra z ekipo, ki ima številko 2, ekipa s številko 3 igra z ekipo, ki ima številko 4 itd. V drugem kolu se pa srečajo ekipe, ki so v prvem kolu dosegle najvišje možne rezultate. Npr. ekipa, ki zmaga 4:0, išče ekipo, ki je dosegla enak rezultat. Če tega ni, potem najbližjo temu rezultatu. Tako gre iz kola v kolo in srečujejo se ekipe, ki dosegajo najboljše rezultate.

Po 5 kolih se vidi, kdo je bil bolje pripravljen, kdo je imel več športne sreče in kdo je imel boljše živce. Da, tudi živci odločajo. Za primer naj navedem naš dvoboj, ki smo ga igrali z ekipo Sarajeva in izgubili s 3:1. Rezultat pa bi moral biti ravno obraten. Po 4 urah igranja je kazalo, da bomo mi zmagali s 3,5:0,5. V 5. uri igranja pa so se pozicije tako poslabšale, da je samo Karnar Marjan zabeležil celo točko.

Vrstni red je bil naslednji:

Zmagovalec je bila ekipa Rade Končar — Zagreb z 14 točkami, druga je bila ekipa Rad — Beograd, ki je zbrala 13,5 točk, tretja ekipa Vrbasa, zbrala je 13 točk, četrta je bila Hidrotehnika 1 — Beograd, zbrala je 12,5 točk, peta je bila Iskra — Bugojno, zbrala je 12 točk, šesti je bil STOL — Kamnik z 11 točkami itd.

Po kolih pa smo igrali:

Prvo kolo: Pionir — Bečej: Stol 2:2, drugo kolo: Stol : Zrak, Sarajevo 1:3, tretje kolo: Kempten : Stol 1:3, četrto kolo: Stol : S. Vajner Čiča 3:1, peto kolo: Kratov 3 : Stol 2:2.

Za ekipo Stola smo igrali: Karnar Marjan, Bavčar Boris mlajši, Trebušak Tone in Slavko Bergant.

Najboljši igralec naše ekipe je bil mojstrski kandidat Karnar Marjan, ki je igral na 1. deski. Zbral je 3,5 točke in ostal neporažen.

V imenu ekipe bi se zahvalil vsem, ki so nam omogočili, da smo se tega pomembnega tekmovanja udeležili.

S. Bergant

drugo skupino predtekmovanja, v kateri so bile ekipe RTV Ljubljana — lanski in letošnji zmagovalec, Ingrad Celje, ki je bil lansko leto drugi, letos si je delil drugo in četrto mesto, TAM Maribor, Papirnica Količevo, Saturnus Ljubljana, Iskra II. Ljubljana in Stol Kamnik.

Iz vsake skupine sta se dve ekipi uvrstili v finale. Ekipa Stola je zasedla peto mesto in je v finalu igrala v tretji skupini. V tej skupini je bila predzadnja.

Zmagovalec republiškega sindikalnega prvenstva je ekipa RTV Ljubljana, ki je dobila prehodni pokal in v trajno last pokal republiškega sveta ZSS. Drugo do četrto mesto pa si delijo: Železarna Ravne, Metalna Maribor in Ingrad Celje.

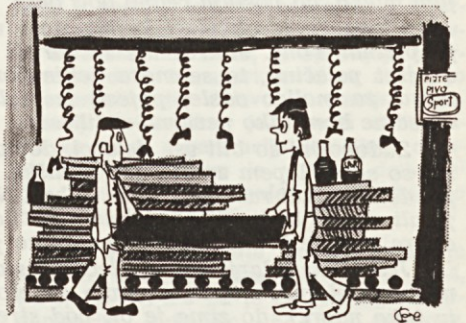
Organizacija tekmovanja je bila slaba.

S. Bergant

»Kaj pa vi tekate okoli tovarne. Da ni kaj narobe?«

»Kje pa. Le po naši trim stezi smo tekli!«

V zadnjem času je tudi v Stolu naraslo zanimanje za

Naročilo »šiči« po »gorensk« v eni naših osemletk pred koncem šolskega leta:

»Pa glejte, d' bo zdevov!«

ŠAHISTI STOLA NA REPUBLIŠKEM SINDIKALNEM PRVENSTVU V MARIBORU

Letos je bilo na Pohorju pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta Maribor 29. sindikalno šahovsko prvenstvo Slovenije. Na njem je nastopilo 38 najboljših moštev, ki so si pravico nastopa pridobile na občinskih tekmovanjih.

V predtekmovanju so igrali v petih skupinah, v finalu pa v štirih skupinah. Ekipa Stola, ki je zastopala občino Kamnik, je nastopila močno oslABLJENA in so bili tudi rezultati temu primerni. Po drugi strani pa smo bili določeni v

Konkurenca

V bližini tovarne so začeli graditi nov objekt. Delavci, ki so hodili mimo, so dolgo časa ugbali, kaj bo.

»Nujno potrebujemo vrtec,« so povzdignile glas ženske. »Prav gotovo bodo naredili vrtec. Dovolj dolgo že plačujemo samoprispevek, da že morajo nekaj zgraditi tudi za nas, da nas razbremenijo.«

»Kaj še!« so ugovarjale druge. »Tu bo nova samopostrežna. Ko bomo šli iz službe, bomo spotoma nabavili še to in ono, tako da ne bo treba čakati po naših trgovinah pol ure ali še dlje.«

»Morda pa bo bife,« so na skrivem upali moški. »Mogoče bo mehanikar ali avtopralnica,« so menili resnejši.

Izkazalo se je, da niso imeli prav ne eni ne drugi. Po dveh letih je zrasla nasproti tovarne lična mlečna restavracija, kjer je lahko vsakdo dobil vse mlečne izdelke, zraven pa so pripravljali še razne štruklje, žgance, palačinke in podobne dobrote za sladokusce.

V začetku je bila mlečna restavracija nabito polna. Vsakdo si je rad privoščil to in ono postlastico. Celo najbolj zagrizeni zagovorniki pijače so popustili.

»Jutri bom že cel dan abstinent,« se je hvalil Janez, ko si je naročil med malico dva deci mleka. »Če vzdržim še en dan, potem sem na konju. Postal bom pravi športni tip.«

»Poglej mene,« se je potkal po prsih Andrej. »Samo zdravje izžarevam. Celo nosu nimam več rdečega. Odkar pijem mleko, mi postaja vedno bolj bel.«

»Žena mi je ob plači kupila zlato uro, tako je vesela,« je priznal Tone. »Skrbi me le zaradi trebuha. Vsak dan dvajset palačink, to se mora nekje poznati. Verjetno bom moral za malico odslej pojesti le malo porcijo štrukljev, da se ne bom tako nevarno redil.«

Zadovoljni so bili vsi, delavci, domači in tudi v tovarni, saj so se na lepem zmanjšale bolniške, manj je bilo nesreč pri delu in tudi razumeli so se dobro. Nekateri so celo zatrjevali, da ne bodo šli na dopust, ker bodo sicer ostali brez dobre mlečne hrane, pa tudi predrago je na morju.

Jeseni so zidarji poleg mlečne restavracije pričeli s ponovnim delom. Izkopali so jamo, zabetonirali temelje, zidali in tako naprej; do zime je bil pod streho popolnoma enak objekt kot mlečna restavracija.

»Poglejte, še eno mlečno bodo postavili,« so si delavci kazali med sabo na novo stavbo. »Ko eden zasluti, da gre dobro, hočejo vsi zaslužiti. Če bo hrana boljša in cenejša, bo konkurenca prav gotovo uspela.«

Toda krepko so se zmotili tisti, ki so mislili, da bo v novem objektu še ena mlečna restavracija. Kmalu po Novem letu so na stavbo obesili napis Pri Štefanu, ki je jasno povedal, kaj bodo v notranjosti prodajali. Prostore so stilno opremili, čez ves prostor pa so razobesili napis Vino, kot hrana.

Polovica gostov se je takoj preselila k Štefanu. »Po izdatni malici se prileže kozarček,« je menil Janez. »Ja, gotovo,« mu je pritrdil Andrej. »Menda ne bomo ob sodu sedeli žejni.«

»Po štrukljih imam vedno tako suho grlo, da kar naprej pljujem moko,« je potožil Tone.

Pri Štefanu so znali zagrabiti še z druge strani, da so pridobili čimveč gostov. Kmalu so se pojavili razni pivski menuji. Prvi menu, ki je stal 52 dinarjev, je bil najzanimivejši: viski z ledom, kava s smetano, pivo s penami in kozarec kisle vode namesto kompota. Kdor pa je doplačal še 5 dinarjev, je dobil za predjed še brizganec.

Drugi menu — cena 47 din: viski brez ledu, kava brez smetane, pene z okusom po pivu, kozarec s postano kislom vodo.

Tisti, ki niso mogli preveč globoko poseči v žep, so imeli malice po 25 din: dva deci vina (na voljo je bilo rdeče in belo — cena ista), brizganec iste barve z umetno izboljšanim okusom in dva deci »studenčnice«.

Za zajtrk so delili (cena 16 din): 0,5 encijan, brinjevec, vinjak ali konjak — seveda le eno od tega — zraven pa je vsakdo dobil še deci deita, po želji pa so servirali za tiste, ki so bili posebno žejni — dva deci iz vodovodne cevi.

Posebno pozornost pa so vzbudile tako imenovane enolončnice, kjer je vsakdo dobil samo eno pijačo. Zenske so se odločevale za ne preveč pikantno varianto — liker ali ramazoti, med njimi pa je bilo tudi veliko takih, ki so hotele biti na vsak način enakopravne z moškimi, pa čeprav jim telesna konstrukcija ni vedno dovoljevala.

Za otroke so bili na voljo sendviči, ki so bili sestavljeni iz deci deita in deci radenske in v obliki mrzlega čaja — rum in kokta. Večje družbe so naročale tudi narezke, kot se je v pivskem žargonu reklo najrazličnejšim koktejlom.

Posel je cvetel kot nikjer drugje. Vedno bolj so se polnili prostori Pri Štefanu. Lastnik lokala je razširil svojo dejavnost še na druge panoge. Prevoz gosta na dom je do dvajset kilometrov stal dvajset jurjev, če ga je nekdo opiral, je bila cena dvojna, če pa je gost potreboval kolega le zato, da mu je kaj razlagal, hodil pa je še vedno lahko, je bil kilometer le po steklenici piva. Napol zastoj — le za skromno napitnico — pa so metali goste na plano, še posebej, če jim je zmanjkovalo denarja.

»Fantastično!« je bil vesel Janez. »V geslu Vino kot hrana sem šele našel svoj smisel življenja. Ugotovil sem, da sem bil do sedaj skoraj vedno lačen.«

»Opustil sem drage nepotrebne razvade prehranjevanja,« se je pohvalil Andrej. »Le zakaj bi hodil v mlečno restavracijo, če dobim Pri Štefanu vse in še več.«

»Ne vem, kaj ga lomimo in odpiramo razne mlečne restavracije,« se je razburjal Tone. »Vse probleme raje rešujemo tako, kot smo jih začeli Pri Štefanu.«

Ni treba posebej poudarjati, da gostov v mlečni restavraciji skoraj ni bilo več. Le tu in tam se je zmotil kdo in še vstopil, a ga je navadno potegnilo na drugo stran, še preden je kaj naročil. Lastnik mlečne restavracije je dolgo časa premišljeval, kaj bi ukrenil. Nikakor ni mogel razumeti ljudi. Nekega dne se je domislil. Razprodal je vso opremo za kuhanje in pripravljanje jedi, dal narediti še večji napis, kot je bil sosedov in odprl veliko gostilno s pivskimi specialitetami. Spet je imel nabito polno. Najbolj zanimivo pri tem je bilo, da sosed niti ni propadel. Nasprotno: oba imata dovolj dela in tudi zaslužka, saj smo pač tak narod, da smo vedno žejni, oziroma nam postaja vino vedno bolj kot hrana.

S.

